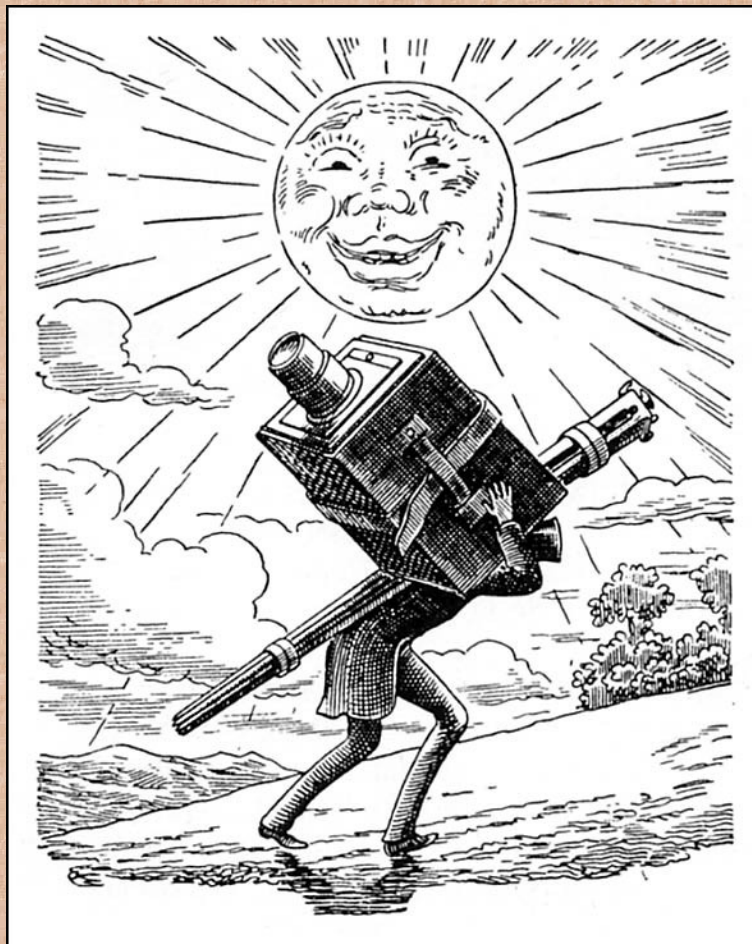

EEN ZELFBOUW DRAAGBARE DOKA

voor het verwerken van
NAT COLLODIUM PLATEN

René Smets
Augustus 2013

EEN DRAAGBARE DOKA VOOR HET VERWERKEN VAN NAT COLLODIUM PLATEN.

Toen ik enkele jaren geleden begon met het nat collodium procédé, was het mijn droom dit ook "te velde" te kunnen doen. Dit vereist natuurlijk een donkere kamer die ter plaatse kan opgesteld worden.

Door te weinig ervaring bouwde ik toen een donkere kamer doos met een rood filter, een deur en twee kijkgaten. Na verschillende testen, bleek dit toch niet de ideale oplossing: de werkruimte in de doos was te beperkt en vooral de gezichtshoek was te klein. De platen met het lichtgevoelige materiaal zijn zeer fragiel, ik had dan ook 80 % mislukkingen.

Wij zijn nu een tiental jaren verder, wat resulteert in meer ervaring, en dus dacht ik dat ik nu wel in staat moest zijn om de " ideale " draagbare doka te maken.

Ik probeer hier te beschrijven aan welke eisen deze zou moeten voldoen.

A. VERPLAATSBAARHEID.

De naam zegt het zelf, de doka moet gemakkelijk kunnen verplaatst worden, maar aan de andere kant moet ze groot genoeg zijn om gemakkelijk en zonder beschadiging van de plaat te kunnen werken.

Dus moet ze "opvouwbaar" zijn.

B. OPVOUWBAAR EN LICHTDICHT.

Wat wij kunnen missen is een sluier op de plaat als gevolg van lichtinval of een slechte filter in het raam. Het lichtdicht maken van een opvouwbare doos is niet zo eenvoudig; er moet gewerkt worden met lichtsluizen en rubber dichtingsstrips. Ook de scharnieren moeten lichtdicht gemaakt worden.

Niettemin heeft men bij het werken voldoende licht nodig, daarvoor is een Rubylith® filter (rood) het meest aangeduid. Er bestaat ook een Amberlith® (oranje) filter, met lichtjes verschillende eigenschappen. Ik heb een oranje filter gevonden en dus gebruikt, maar moest hier een UV filter aan toevoegen om sluier te voorkomen. Het oranje filter wordt verkocht in de handel waar foto verlichting verkocht wordt, het UV filter vind men in doe-het-zelfwinkels bij de afdeling beschermings folie.

C. EEN WERKTAFEL.

Het meest comfortabele is wanneer men rechtstaande kan werken en men tevens een tabletje heeft voor het reinigen van de platen en het gieten van de collodium.

Practische uitvoering.

Vooraleer met de eigenlijke bouw te beginnen, heb ik alle gedachten op papier gezet in de vorm van schetsen.

Om voldoende werkruimte te hebben plaats ik alle containers (ontwikkelaar, water, zilverbad, fixeerbade) buiten de doos. Hoe dit eruit ziet is te zien in:

[\[Schets A\]](#) - [\[Schets B\]](#) - [\[Schets C\]](#)

(Klik op gewenste schets: dit brengt u op de overeenkomende pagina van de bijlagen)

Een tafel is ideaal om staande te werken, maar ze moet wel opvouwbaar zijn.

Zie [\[Schets D\]](#)

De doos zelf is eveneens opvouwbaar.

Zie [\[Schets A\]](#)

Het geheel moet gemakkelijk kunnen vervoerd worden, dus moeten er wielen zijn

Zie [\[Schets E\]](#)

1. DE DOKA.

(ndlr: de foto's zijn een selectie uit een groter bestand; hun nummers volgen dus géén opeenvolgende serie)

De doka bestaat uit een voor- en een achter paneel waartussen een opvouwbaar lichaam zit. Zie foto 2.

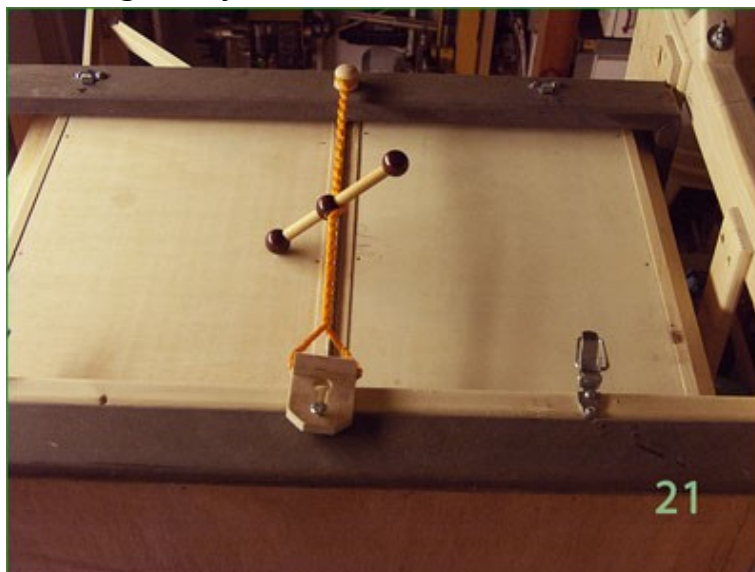
Dit opvouwbaar lichaam is gemaakt met pianoscharnieren.

Het voorpaneel heeft een dubbele deur welke achter mekaar geplaatst zijn en die naar boven open klappen. Zie foto 10 + 12

De voor en achterpanelen worden met spankoorden tegen het lichaam gespannen, hiertussen zitten dichtingsbandjes in schuimrubber. Zie foto 21.

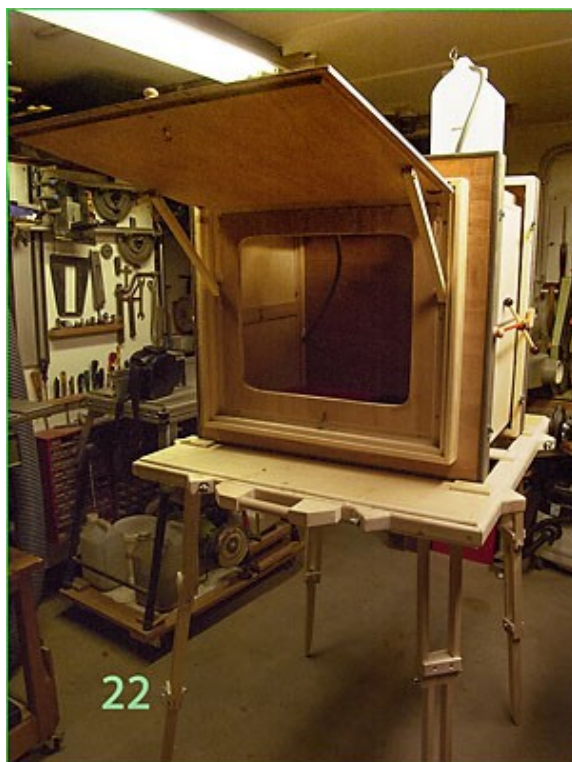

Bovenin het lichaam zit een venster met een Amberlith® filter (oranje) en een UV filter tussen twee glasplaten. Een Rubylith® filter zou waarschijnlijk beter gepast zijn.
Zie foto 43.

Onder het venster zit een schuifpaneel waarmee de lichthoeveelheid in de doos kan geregeld worden. Zie foto 11.

Ingeval er buiten onvoldoende licht is om het venster te gebruiken, is er een TL lamp met batterijen voorzien die dezelfde filters hebben.
Zie foto 50.

De buitenste deur wordt met twee steunen naar boven open gehouden.

Zie foto 22

Hierover wordt een lichtdichte zwarte doek gehangen, welke bevestigd wordt met Velcron banden.

Onderaan in de zoom van het doek zit een looddraad, om goed naar beneden te hangen. Zie foto 48.

De tweede deur heeft een opening waar ik met mijn schouders door kan, hieraan wordt een koker in gele ondoorzichtige stof met Velcron bevestigd, aan de voorzijde zit een elastiek.

Langs binnen is de doos geel geschilderd (geel omdat deze kleur de beste lichtreflectie geeft en het minst gevoelig is voor het collodium. *Zie foto 54.*

De buitenzijde is zwart geschilderd en de panelen zijn bekleed met donker bruin vinyl. *Zie foto 41.*

Het opvouwbare midden lichaam van de doos past in opgevouwen toestand tussen het voor- en achter paneel en vormen zo een ondiepe koffer welke met vier valies sluitingen bij mekaar gehouden worden. (*Zie foto 43, vorige blz, boven*).

Bovenop de doos worden twee containers geplaatst, één voor de ontwikkelaar en een ander voor het spoelwater. Onderin de containers is een flexibele silicone darm geplaatst met twee componenten pasta, de darmen hangen binnen de doos en worden met speciale darmklemmen dichtgeklemd. *Zie foto 37.*

In de bodem van de doos zijn twee openingen, hierin hangen het zilverbad en het fixeerbade, deze zijn uitgevoerd in Corian®. Het zilverbad heeft een deksel. In de zijkanten zijn openingen voor het uitlichten van het bad uit de bodem van de doos. In de doos is ook een wegneembare papierrol. (*Zie foto 54, hierboven*).

2.DE TAFEL.

Foto's 38 en 39:

Het bovendeel van de tafel moet groot genoeg zijn om de doos op te plaatsen, en tevens een werktabeltje voor het reinigen van de plaat en het gieten van het collodium.

Deze tafel bestaat uit een raam, waarop de doos in uitsparingen past.

Onder de tafel zitten vier opvouwbare poten, gekopieerd van de oude statief poten; deze poten passen volledig onder in het raam. De poten zijn voorzien van veiligheidsspinnen die beletten dat ze in mekaar zouden schuiven.

Achteraan zit een Corian® werktabeltje en twee plaatklemmen voor de verschillende plaatmaten, (van 4x4 cm tot 15x15 cm) hierin worden de platen geklemd bij het reinigen.

Foto 53:

Onderaan de doka box en ook aan de tafel zitten twee wielen waarmee zowel de box als de tafel kunnen vervoerd worden. De doos zit op de tafel vast met elastieken.

De tafel vormt een kar waarmee het geheel vervoerd wordt.

BIJLAGEN

A

Spoelwater

Ontwikkelaar

Water

Zilver nitraat

Fixeer

Ontwikkelaar

Water

Zilver

Fixeer

Ontwikkelbak

Water

A

Spiegelwater

Ontwikkelaar

Zilver nitraat

Fixeer

Water

Ontwikkelaar

Water

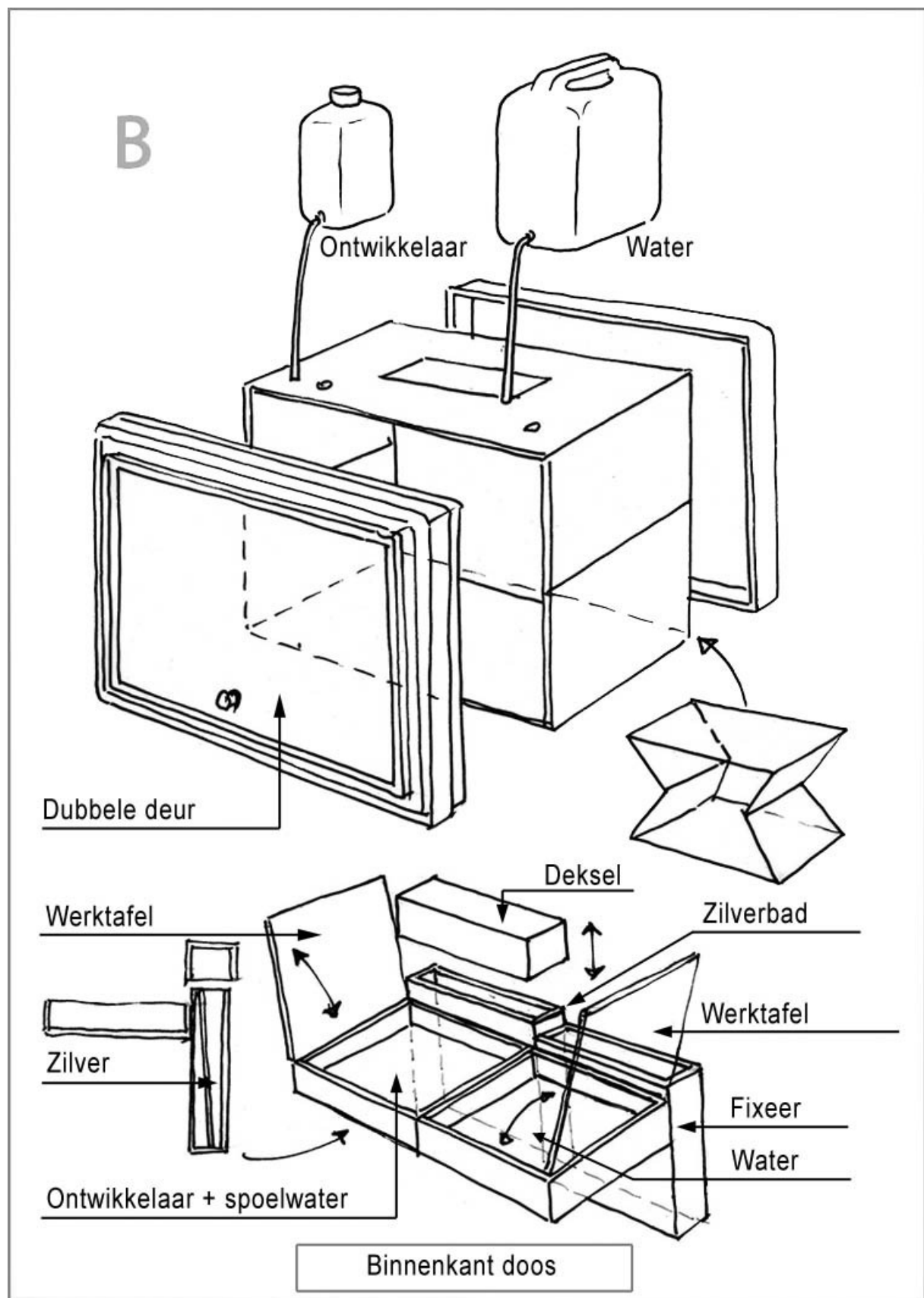
Zilver

Fixeer

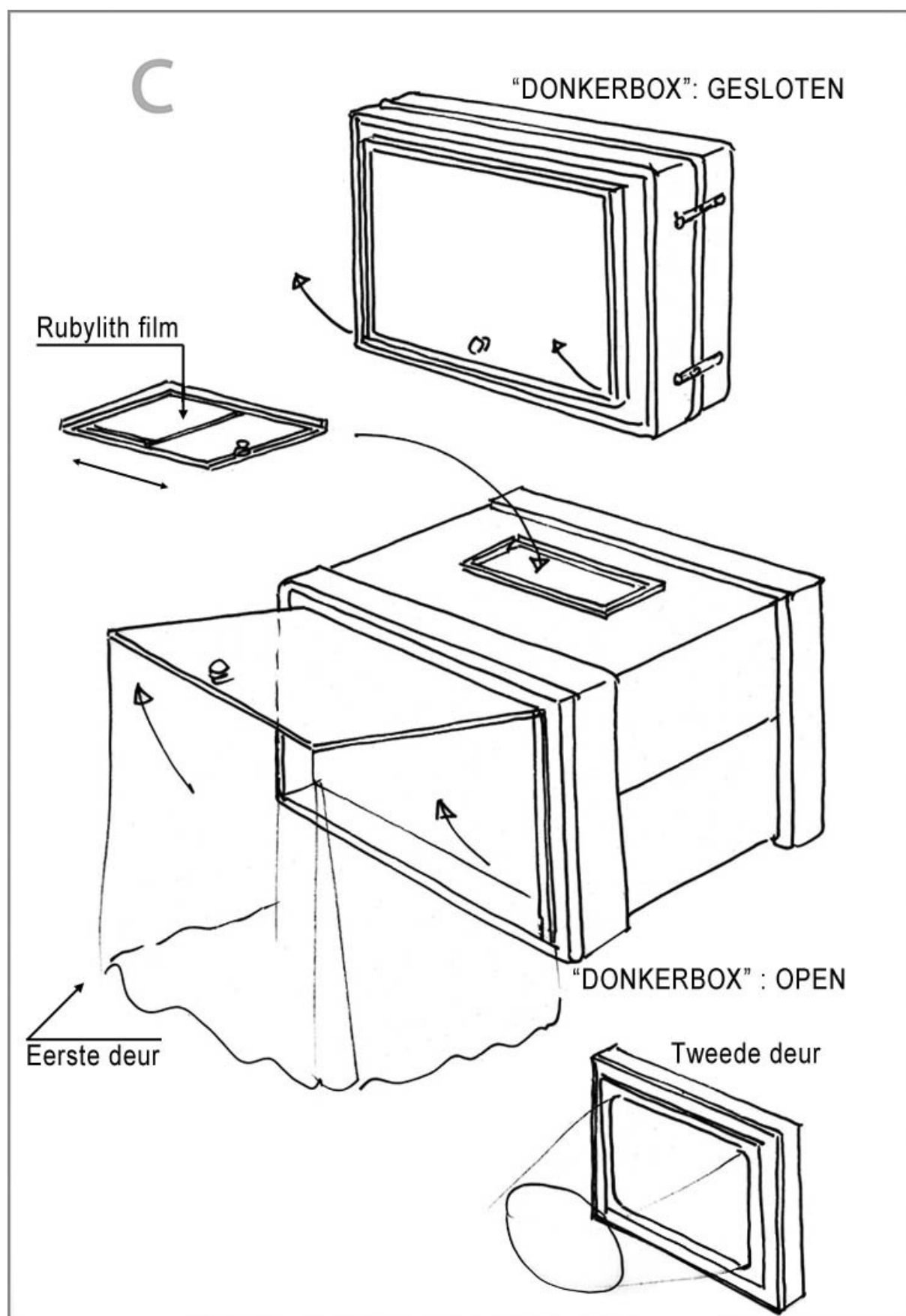
Ontwikkelbak

Water

Bijlage B

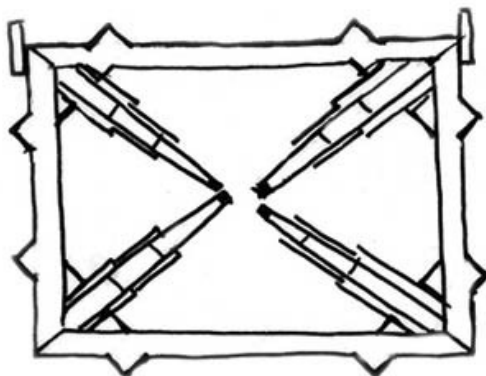
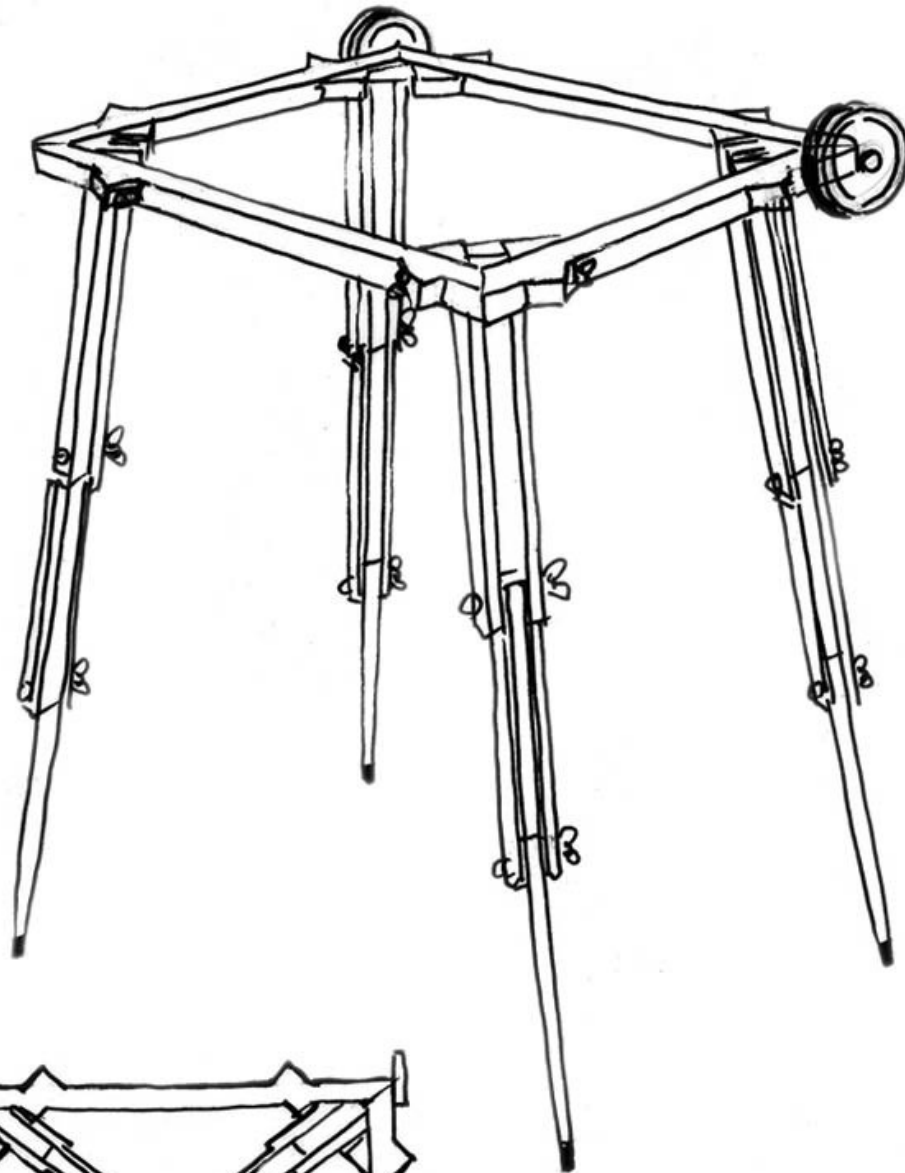

Bijlage C

D

DOKA TAFEL & KARRETJE

Bijlage E

Onze dank aan René Smets, die ons heeft toegelaten zijn tekst en foto's na aanpassing van layout te verspreiden via Picto Benelux, een informele vereniging, open voor wie binnen de Benelux een actieve interesse heeft in de oude technieken, ontwikkeld en gebruikt sinds het ontstaan van de fotografie. De bedoeling is deze technieken opnieuw in het licht te stellen en te doen herleven, in het respect van een ieders creatieve benadering.

<http://www.picto.info/>

Contact: Jacques Kevers - jacques@kevers.org